

1436.

Na osnovu člana 92 stav 7 Zakona o veterinarstvu („Službeni list CG“, br. 30/12, 48/15, 52/16, 43/18 i 92/25), Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede donijelo je

N A R E D B U
O ZABRANI UPOTREBE I TRETIRANJA ŽIVOTINJA ODREĐENIM SUPSTANCAMA I
VETERINARSKIM LJEKOVIMA*

1. Zabranjuje se upotreba supstanci za tretiranje životinja prilikom uzgoja koje su namijenjene za ishranu ljudi ili za proizvodnju proizvoda namijenjenih ishrani ljudi i njihovo stavljanje u promet za te namjene i veterinarskih lijekova koji zaostajanjem u tkivu i organima i njihovim proizvodima mogu ugroziti zdravlje ljudi i to:

- 1) supstanci sa hormonalnim i tireostatičkim dejstvom i beta-agonistima:
 - tireostatici;
 - stilbeni, derivati stilbena, njihove soli i estri;
 - 17 β -estradiol i estarski derivati 17 β -estradiola;
 - beta-agonisti;
 - supstance sa estrogenim, androgenim i gestagenim dejstvom;
- 2) goveđeg hormona somatotropina za tretiranje krava muzara;
- 3) veterinarskih lijekova koji sadrže supstance:
 - „vučja stopa“ (Aristolochia spp.) i preparati dobijeni od te supstance;
 - hloramfenikol (Chloramphenicol);
 - hlorpromazin (Chlorpromazine);
 - kolhicin (Colchicine);
 - dapson (Dapsone);
 - dimetridazol (Dimetridazole);
 - metronidazol (Metronidazole);
 - nitrofurane (Nitrofurans) uključujući furazolidon (Furazolidone);
 - ronidazol (Ronidazole); i
 - ostali nitroimidazoli;
- 4) laktone rezorcilne kisjeline uključujući zeranol;
- 5) boje (uključujući i malahit zeleno).

2. Zabranjuje se upotreba antimikrobnih supstanci i grupa antimikrobnih supstanci u veterinarskim lijekovima i u mediciniranoj hrani za životinje, datih u Prilogu 1 koji čini sastavni dio ove naredbe.

3. Zabranjuje se upotreba kod životinja lijekova za humanu upotrebu koji sadrže antimikrobnu supstancu ili grupu antimikrobnih supstanci, datih u Prilogu 1.

4. Zabranjuje se upotreba antimikrobnih lijekova radi podsticanja rasta i povećanja prinosa životinja koje se uzgajaju.

5. Zabrana iz tačke 1 podtačka 1 ove naredbe ne odnosi se na upotrebu terapijskog tretmana:

- testosterona, progesterona i njihovih derivata, koji se odmah nakon upotrebe na mjestu aplikacije apsorbuju i lako pretvaraju u početne komponente (hidrolizuju), ako ih daje veterinar, u obliku injekcija ili kao terapiju za liječenje poremećaja jajnika u obliku vaginalnih spirala i pod uslovom da se ne aplikuju u obliku implantata;
- alil-trenbolona za peroralnu upotrebu ili beta-agoniste za upotrebu na kopitarima, u skladu sa uputstvom proizvođača;
- beta-agonista, u obliku injekcija za indukciju tokolize kod krava za vrijeme teljenja kao i za liječenje respiratornih problema, navikularne bolesti, laminitisa i indukciju tokolize kod kopitara.

6. Zabranjuje se posjedovanje veterinarskih lijekova koji sadrže beta-agoniste, a koji se mogu koristiti u svrhu indukcije pri tretmanu tokolize od strane držalaca životinja.

7. Životinjama za proizvodnju, supstance iz tačke 5 al. 2 i 3 ove naredbe aplikuje veterinar ako su označene u skladu sa propisima kojima se uređuje identifikacija i registracija životinja.

8. Zabrana iz tačke 1 podtačka 1 ove naredbe ne odnosi se na upotrebu u svrhu zootehničkog tretmana:

- supstanci koje imaju estrogeno (osim 17 β -estradiola i estarskih derivata 17 β -estradiola), androgeno ili gestageno dejstvo za sinhronizaciju estrusa i implantaciju embriona koju sprovodi veterinar ili veterinarski tehničar pod nadzorom veterinara;
- supstanci sa androgenim dejstvom za promjenu pola, kod životinja akvakulture - riblja mlad u prva tri mjeseca života.

9. Izuzetno od tačke 8 ove naredbe, zabranjen je zootehnički tretman životinja koje su namijenjene za ishranu ljudi, uključujući i tokom perioda tova rasplodnih životinja na kraju njihovog reproduktivnog života.

10. Za upotrebu proizvoda iz tačke 8 ove naredbe, veterinar izdaje recept sa oznakom „non repetatur“, u kojem određuje potrebnu primjenu i količinu potrebnog proizvoda i vodi evidenciju o propisanom proizvodu.

11. Zabranjuje se upotreba:

1) hormonskih proizvoda:

- koji djeluju kao depo-proizvodi;
- za koje je period karence duži od 15 dana nakon zadnjeg tretmana;
- za koje nijesu poznati uslovi upotrebe;
- za koje ne postoje oprema i/ili reagensi za analitičke metode koje se koriste za dokazivanje prisustva rezidua u količinama većim od dozvoljenih:

2) proizvoda koji sadrže beta-agoniste čiji je period karence duži od 28 dana nakon poslednjeg tretmana.

12. Supstance koje se upotrebljavaju u skladu sa tač. 5, 7, 8 i 10 ove naredbe moraju imati dozvolu za stavljanje u promet u skladu sa zakonom.

13. Meso i proizvodi od životinja na kojima su upotrebljene supstance sa estrogenim, androgenim, gestagenim dejstvom ili beta-agonisti, u skladu sa ovom naredbom, ne smiju biti stavljeni u promet za ishranu ljudi osim ako su životinje bile tretirane proizvodima koji ispunjavaju zahtjeve iz tač. 5, 7, 8, 10 i 12 ove naredbe i ako je prije klanja životinja poštovana propisana karencija.

14. Veterinar koji daje supstance iz tačke 1 podtačka 1 ove naredbe za terapijski tretman dužan je da vodi evidenciju, koja sadrži podatke o:

- vrsti tretmana;
- vrsti supstance i nazivu upotrijebljenog veterinarskog lijeka;
- datumu tretiranja životinje;
- identifikacionoj oznaci životinje, odnosno identitetu životinje.

15. U trenutku uvoza, proizvodnje, skladištenja, distribucije, prodaje i upotrebe supstanci iz tačke 1 podtačke 1 i tač. 12 i 13 ove naredbe, njihovo posjedovanje je ograničeno na lica ovlašćena Zakonom o lijekovima („Službeni list CG“, broj 16/26) .

16. Pored kontrola predviđenih propisima koji uređuju stavljanje na tržište različitih predmetnih proizvoda, službene kontrole predviđene propisom kojim su utvrđene mejere u slučajevima sumnje ili neusklađenosti sa pravilima koja se odnose na upotrebu ili rezidue farmakološki aktivnih supstanci odobrenih u veterinarskim lijekovima ili kao aditivi u hrani, ili sa pravilima koja se odnose na upotrebu ili rezidue zabranjenih ili neodobrenih farmakološki aktivnih supstanci, sprovodi nadležni organ bez prethodne najave, u cilju utvrđivanja:

- 1) posjedovanja ili prisustva supstanci ili proizvoda zabranjenih u skladu sa tačkom 1 podtačka 1 i tač. 12 i 13 ove naredbe, namijenjenih za upotrebu kod životinja u svrhu tova;
- 2) nezakonitog tretiranja životinja;
- 3) nepoštovanja perioda karence iz tačke 11 ove naredbe;
- 4) nepoštovanja ograničenja u upotrebi određenih supstanci ili proizvoda utvrđenih u tač. 5 do 8 i 10 ove naredbe.

17. Ispitivanja prisustva supstanci iz tačke 15 ove naredbe u životinjama, u vodi za piće životinja i na svim mjestima gdje se životinje uzgajaju ili drže i rezidua navedenih supstanci u živim životinjama, njihovim izlučevinama i tjelesnim tečnostima, kao i u tkivima i proizvodima životinjskog porijekla, sprovodi se u skladu sa propisom kojim se uređuje monitoring rezidua u životinjama i proizvodima životinjskog porijekla.

18. Kada kontrole iz tač. 16 i 17 ove naredbe pokažu:

- 1) prisustvo supstanci ili proizvoda čija je upotreba ili posjedovanje zabranjeno, ili prisustvo rezidua supstanci čija upotreba predstavlja nedozvoljen tretman, takve supstance ili proizvodi se

oduzimaju, dok se sve tretirane životinje ili meso od njih stavljaju pod službeni nadzor do primjene propisanih mjera;

- 2) nepoštovanje zahtjeva iz tačke 16 podtač. 2 i 3 ove naredbe, nadležni organ preduzima odgovarajuće mjere u skladu sa težinom prekršaja.

19. Pravna lica koja se bave proizvodnjom i prometom supstanci i veterinarskih lijekova iz tačke 1 ove naredbe, moraju da vode evidenciju o: količinama supstanci i veterinarskih lijekova koji su proizvedeni, nabavljeni, prodati ili upotrijebljeni za proizvodnju farmaceutskih proizvoda ili veterinarskih lijekova, sa imenima lica kojima su prodane i količinama prodatih ili nabavljenih supstanci odnosno veterinarskih lijekova.

20. Informacije iz tačke 19 ove naredbe moraju biti stavljene na raspolaganje nadležnom organu na njegov zahtjev, a u slučaju kompjuterizovanih evidencija, u obliku štampanog ispisa.

21. Zabranjuje se uvoz životinja koje su namijenjene za ishranu ljudi i životinja akvakulture, kao i mesa i proizvoda dobijenih od takvih životinja, iz zemalja u kojima je dozvoljeno stavljanje na tržište i upotreba stilbena, derivata stilbena, njihovih soli i estara, ili tireostatskih supstanci kod svih vrsta životinja životinja koje su namijenjene za ishranu ljudi.

22. Zabranjuje se uvoz:

- 1) životinja koje su namijenjene za ishranu ljudi ili životinja akvakulture:
 - na kojima su, na bilo koji način, upotrebljeni stilbeni, derivati stilbena, njihovih soli i estara, tireostatske supstance i 17β -estradiol i estarski derivati 17β -estradiola;
 - na kojima su upotrebljeni beta-agonisti i supstance sa estrogenim, androgenim i gestagenim dejstvom, osim ako su te supstance upotrebljene u skladu sa tač. 5 do 8,10 i 14 ove naredbe i ako je poštovana karenca propisana internacionalnim preporukama;
- 2) mesa ili proizvoda dobijenih od životinja čiji je uvoz zabranjen u skladu sa podtačkom 1 ove tačke.

23. Izuzetno od tačke 22 ove naredbe, životinje namijenjene za priplod, priplodne životinje na kraju reproduktivnog ciklusa, kao i meso dobijeno od tih životinja, mogu se uvoziti ako su obezbijeđene garancije koje su najmanje ekvivalentne garancijama utvrđenim ovom naredbom.

24. Kontrola uvoza životinja, mesa i proizvoda vrši se u skladu sa propisima kojima se uređuje organizacija službenih kontrola pri uvozu životinja i proizvoda životinjskog porijekla.

25. Na životinjama ili proizvodima životinjskog porijekla koji se uvoze u Crnu Goru ne smiju se upotrebljavati, niti smiju poticati od životinja nad kojima je upotrebljeno bilo šta od sljedećeg:

- 1) antimikrobna supstanca ili grupa antimikrobnih supstanci koje se koriste u svrhu podsticanja rasta ili povećanja prinosa;
- 2) antimikrobni veterinarski lijek koji sadrži antimikrobnu supstancu datu u Prilogu 1.

26. Zabrana iz tačke 25 ove naredbe ne odnosi se na sledeće pošiljke životinja ili proizvode životinjskog porijekla:

- 1) želatin i proizvode dobijene od želatina;
- 2) kolagen i proizvode dobijene od kolagena;
- 3) visoko rafinisane proizvode i proizvode dobijene od visoko rafinisanog proizvoda;
- 4) divlje životinje i proizvode dobijene od divljih životinja;
- 5) insekte, žabe, puževe i gmizavce, uključujući i proizvode dobijene od njih;
- 6) mješovite (složene) proizvode;
- 7) životinje ili proizvode životinjskog porijekla koji nijesu namijenjeni za ishranu ljudi, osim ako namjena životinja ili proizvoda nije određeno prilikom unosa u Crnu Goru;
- 8) životinje ili proizvode životinjskog porijekla namijenjene za ishranu ljudi isključivo radi provoza kroz Crnu Goru, bez stavljanja na tržište;
- 9) proizvode životinjskog porijekla namijenjene za ishranu ljudi u svrhu uzoraka za analizu proizvoda i ispitivanje kvaliteta, bez stavljanja na tržište.

26. Izrazi upotrebljeni u ovoj naredbi imaju sledeća značenja:

- 1) **terapijski tretman** je upotreba odobrene supstance pojedinačnoj životinji namjenjenoj za ishranu ljudi, nakon pregleda od strane veterinara, radi liječenja problema plodnosti, uključujući prekid neželjenog graviditeta, a u slučaju beta-agonista i radi izazivanja tokolize kod krava tokom teljenja, kao i radi liječenja respiratornih problema, bolesti navikularne kosti i laminitisa, i izazivanja tokolize kod kopitara.
- 2) **zootehnički tretman** je upotreba odobrene supstance pojedinačnoj životinji namjenjenoj za ishranu ljudi, nakon pregleda životinje od strane veterinara ili pod njegovom odgovornošću,

radi sinhronizacije estrusa i pripreme donora i primalaca za implantaciju embriona, kao i davanje grupi uzgojnih životinja akvakulture radi promjene pola, na osnovu veterinarskog recepta i pod odgovornošću veterinara.

27. Tačka 25 ove naredbe primjenjivaće se od 1. septembra 2026. godine.

28. Danom stupanja na snagu ove naredbe prestaje da važi Naredba o zabrani upotrebe i tretiranja životinja određenim supstancama i veterinarskim lijekovima („Službeni list CG“, broj 17/24).

29. Ova naredba stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore“.

* U ovu naredbu prenesene su: tačka 1d. dio tačke 2c i tačka 3a iz Prilog I Delegirane Regulative Komisije (EU) 2022/1644 od 7. jula 2022, koja dopunjuje Regulativu (EU) 2017/625 Evropskog parlamenta i Vijeća sa specifičnim zahtjevima za sprovođenje službenih kontrola nad upotrebom farmakološki aktivnih supstanci autorizovanih kao veterinarski medicinski proizvodi ili kao dodaci hrani za životinje i nad zabranjenim i neautorizovanim farmakološki aktivnim supstancama i njihovim reziduama; stav (tačka) 2. člana 107 Regulative 2019/06 o veterinarsko medicinskim proizvodima koja zamjenjuje Direktivu 2001/82/EC i Sprovedbena Regulativa Komisije (EU) 2022/1255 od 19. jula 2022. godine o određivanju antimikrobnih medicinskih proizvoda (lijekova) i grupe antimikrobnih medicinskih proizvoda (lijekova) namijenjenih isključivo liječenju određenih infekcija kod ljudi u skladu sa Regulativom (EU) 2019/6 Evropskog parlamenta i Vijeća: Direktiva Savjeta 96/22 o zabrani upotrebe određenih supstanci s hormonalnim ili tirostatičkim dejstvom i beta-agonista u uzgoju domaćih životinja i o ukidanju Direktiva 81/602/EEZ, 88/146/EEZ i 88/299/EEZ, Odluka Savjeta 99/879 o stavljanju u promet i davanju goveđeg hormona somatotropina (BST) kojom se ukida Odluka 90/218/EEZ, Tabela 2 Aneksa Regulative Komisije 37/2010 o farmakološki aktivnim supstancama i njihovoj klasifikaciji po pitanju maksimalnih nivoa rezidua u hrani životinjskog porijekla i član 1 tačka 3 i član 3 Regulative 2023/905.

Broj: 04-312/26-14811/3

Podgorica 4. juna 2026. godine

Ministar,
Vladimir Joković, s.r.

**ANTIMIKROBNE SUPSTANCE I GRUPE ANTIMIKROBNIH SUPSTANCI
NAMIJENJENIH ISKLJUČIVO LIJEČENJU ODREĐENIH INFEKCIJA KOD LJUDI**

1. Antibiotici:

- a) Karboksipenicilini
- b) Ureidopenicilini
- c) Ceftobiprol
- d) Ceftarolin
- e) Kombinacije cefalosporina sa inhibitorima beta-laktamaze
- f) Siderofor cefalosporini
- g) Karbapenemi
- h) Penemi
- i) Monobaktami
- j) Derivati fosfonske kisjeline
- k) Glikopeptidi
- l) Lipopeptidi
- m) Oksazolidinoni
- n) Fidaksomicin
- o) Plazomicin
- p) Glicilciklini
- q) Eravaciklin
- r) Omadaciklin

2. Antiviroici:

- a) Amantadin
- b) Baloksavir marboksil
- c) Celgosivir
- d) Favipiravir
- e) Galidesivir
- f) Laktimidomicin
- g) Laninamivir
- h) Metisazon
- i) Molnupiravir
- j) Nitazoksanid
- k) Oseltamivir
- l) Peramivir
- m) Ribavirin
- n) Rimantadin
- o) Tizoksanid
- p) Triazavirin
- q) Umifenovir
- r) Zanamivir

3. Antiprotozoici:

- a) Nitazoksanid